

බ්‍රිතාන්‍ය යටත්විජිත යුගයේ ශ්‍රී ලංකාවේ පොදු සුසාන ස්මාරක පිළිබඳ පුරාවිද්‍යාත්මක හා මානව විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක් (බොරැල්ල පොදු සුසාන භූමිය හා මහයියාව සුසාන භූමිය ඇසුරෙන්)

ජයතිලක කේ.කේ.පී.එම්.

පුරාවිද්‍යා අධ්‍යයන අංශය, සමාජීය විද්‍යා අධ්‍යයනාංශය,
කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය, ශ්‍රී ලංකාව
madarajayathilake@gmail.com

සාරසංක්ෂේපය

මානවයා පරිණාමය වීමේ සුවිශේෂී ම ජයග්‍රහණයක් ලෙස ශිෂ්ටාචාරගත වීම දැක්විය හැකි ය. මෙම ශිෂ්ටාචාර ගතවීම තුළ ආගම, සංස්කෘතිය හා මිත්‍යා විශ්වාසයන් පදනම් කරගනිමින් ඉපදීම මෙන් ම මරණය පිළිබඳ ව ද විවිධ අභිචාර විධි, නිර්මාණ ගොඩනගා ගනු ලැබිණි. එසේ බිහිවූ සුවිශේෂී අංගයක් ලෙස “සුසාන” පෙන්වාදිය හැකි ය. 1815 කන්ද උඩරට රාජධානිය අත්පත් කර ගැනීමත් සමඟ ලංකාව බ්‍රිතාන්‍යයේ යටත් විජිතයක් බවට පත් විය. ඔවුන්ගේ දේශපාලන, ආර්ථික, සංස්කෘතිය හා ආගමික සංකල්ප පදනම් කරගත් සමාජයක් මෙරට ගොඩනැගීම දක්නට ලැබේ. ඒ යටතේ බටහිර ආගමික සංකල්පයන් පදනම් කරගත් සුසාන ස්මාරක හා සුසාන භූමි සම්ප්‍රදායක් මෙම සමාජ පෙරළියට සමගාමී ව ගොඩනැගුණි. පසුකාලීන ව ශ්‍රී ලාංකික මධ්‍යම පන්තියක් බිහි වූ අතර මොවුන් ද බ්‍රිතාන්‍ය සංස්කෘතිය අනුගමනය කළ පිරිසක් විය. මෙම පර්යේෂණයේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින බ්‍රිතාන්‍ය සමයට අයත් බ්‍රිතාන්‍ය ජාතිකයන්ගේ සුසාන ස්මාරක ආකෘතීන් හා එම කාලයට අයත් ශ්‍රී ලාංකිකයන්ගේ සුසාන ස්මාරක ආකෘතීන් අතර පවතින සමාන-අසමානතා හා පුද්ගල සමාජ තත්ත්වයන්හි ඇති වෙනස්කම් සුසාන ස්මාරකයන් තුළින් හඳුනාගත හැකි ද? යන පර්යේෂණ ගැටලුව ප්‍රධාන කරගනිමින් බ්‍රිතාන්‍ය යටත්විජිත සමයේ ශ්‍රී ලංකාවේ ඉදි වූ සුසාන ස්මාරක ආකෘතීන් අතර පවතින සමාන-අසමානතාවයන් හා මියගිය පුද්ගලයන් පිළිබඳ මානව විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක් කිරීම හා ඔවුන්ගේ සමාජ තත්ත්වයන්හි වෙනස්කම් පිළිබිඹු වේ ද යන්න පිළිබඳ ව අධ්‍යයනය කිරීම මෙහි අරමුණු වේ. මෙහි දී අධ්‍යයන ක්‍රමවේදය ලෙස ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනයල ක්ෂේත්‍ර නො වන අධ්‍යයනය හා සම්මුඛ සාකච්ඡා යන ක්‍රමවේද ප්‍රධාන වශයෙන් භාවිත කරන ලදී. ප්‍රධාන වශයෙන් ම සුසාන ස්මාරක නිර්මාණයේ දී බ්‍රිතාන්‍යයන් සුසාන ස්මාරක ආකෘතීන් කිහිපයක් ම භාවිත කර ඇති අතර ඔවුන් තම ආගමික විශ්වාසයන් මත ස්මාරක ප්‍රතිමාල සංකේත නිර්මාණය කිරීම මෙන් ම සමාජ තත්ත්වය මත භාවිත අමුද්‍රව්‍ය වෙනස් වී ඇති අතර ස්මාරකයන්හි ප්‍රමාණයන් හා නිර්මාණ තාක්ෂණයෙහි වෙනස්කම් සිදු වී ඇත. එසේ ම මෙකල මියගිය ශ්‍රී ලාංකිකයන්ගේ සුසාන ස්මාරකයන් ගත් විට ආකෘතිකමය වශයෙන් බ්‍රිතාන්‍ය අභාසය ගෙන ඇති අතර තම ආගමික සංකේත භාවිත කරමින් දේශීය හුරුවක් ලබාදීමට උත්සාහ කර ඇත. බ්‍රිතාන්‍ය යටත්විජිත සමය තුළ මෙරට ඉදි වූ සුසාන ස්මාරක ආකෘතීන් තුළින් හා මානව විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක් මගින් එකල සමාජයේ පැවති සමාජ තත්ත්වයන්හි වෙනස්කම් මනා ව පිළිබිඹු වේ.

ප්‍රමුඛ පද: බ්‍රිතාන්‍ය යටත්විජිත යුගය, පොදු සුසාන භූමි, සුසාන ස්මාරක, සමාජ තත්ත්වය, ආකෘතිය